

አስተንትኖ አብ ሰሙነ ሕማማት

አስተንትኖና ዛፃ ላይ እቲ እንጉዳዩ ዘሎና ዘመነ ጸምን ብፍሉይ ከኣ እቲ ምእንታና ኢሉ ዝሓመመ ዝተሳቐየ ኢየሱስ ከመይ ኢልና ኢና ተኻፊልቲ እንኸውን። ካብዚ ዝተጎዳዘናዮ ጉዕዞ ካብዚ ዝሰማዕናዮ ቃል አምላኽን ስብከታትን ጸሎታትን እንታይ አብ ልብና ሓዲሩ እንታይ ለውጢ አብ ሕይወትና አተሓሳስባና አብ ርክባትና አብ ምስክርነትና ገርና ኢልና ምስ ነፍስና ክንዛረብ አሎና። ብርግጽ ብዙሕ ተባሂሉ እሞ ወላ ኩሉ አይነተግብር እንታይ ብፍሉይ ንግላዊ ሕይወትናን ንስድራናን ንቀሥምስናናን ቤተ ክርስቲያናን ከምኡ ሃገርናን ተጠቐምና። አብዘን መዓልታት ንንስሓ ንሕድገት ንፍቕርን ንጸሎትን ብፍሉይ ተጊህና ልብና እንኸፍተልን እየን።

አምላኽ ጸጋ ይህብ እዩ አብ ሰንበት ዘገብርኤር (እሙን አገልጋሊ) አብ ዝብል አስተንቲናዮ ከም እንኸውን ንነፍሲ ወከፍና ቡብዓቕምና ክነፍርየሉ ኢሉ ፍሉይ ህያባት ሂቡና አሎ። ከምኡ ከምቲ ቅ. ጳውሎስ ዝብሎ ዝተፈላለየ ውህበታት አሎ ዝብለና (1ቆሮ 12) ንሕና እውን ብፍሉይ ተዋሂብና ኢና እሞ አፍሪናዶ ወይስ ከምቲ ብዓል ሓደ ቅርሺ ንህያብና ሓቢእና አቕሚጥና አሎና። አብዚ ዘሎናዮ እዋን ፍርሒ አትዩና ኩልና እግዚአ ንብል አሎና ወላ እቶም ንአምላኽ ዘይአምኑ ክርድእዎ ዘይክእሉ ኮይንዎም ከም ሰባም አብ ፍርሕን ራዕድን አለው። ንኦና ንክርስቲያን እምነትና ጽንዑ አጀኹም ምሳኹም አሎኹ ዝብል ሓላዩ አምላኽ አሎና ተስፋ ዘቕርጽ ወላ ሓንቲ የብልናን።

አባና ንመለስ አቶም አብ ካልእ ቦታታት ዘሎኹም መዓልታት ይውዳእ አሎ ጸምና ክንዛዘም ቀሪብና አሎና። ሎምዘበን እምበርዶ ሰሙን ሕማማት ብዓል ትንሣኤ ከም ቀደምና ክነብዕሎ ኢና ዘሰንብድ ኩነታት ኢና ዘሎና። አብዚ ግን ክንፈርሕ ክንሸቕረር ዘይኮነ ከምቲ ሓዋርያት ኢየሱስ ምስኦም እንከሎ ከምዘየሎ ሓሲቦም ዝፈርሑ ዝነበሩ እሞ ሰብ ጎደሎ እምነት ምሳኹም እንድየ ዘሎኹ እንታይ ዘፍርሕ አሎኩም ኢሉ ንማዕበል ዘህድኡ፣ ድሕሪ ትንሣኤ ነቲ ብፍርሓት ተዋሒጡ ዝነበረ ልባቶም አይትፍርሑ ኣነ እየ እናበለ ዘጸናንዐ አምላኽ ንኣና እውን ከምኡ እዩ ዝብለና ዘሎ። አይትፍርሑ ንኡስ መጓሰ አምላኽ እዩ ጸግዕና ምሉእ እምነት ገርና አብ አምላኽ ንመለስ።

አብ ክርስትናና ምንጪ ፍርሕን ሻቕሎትን ብዙሕ እዩ፡

1. እምነት ክጎድል እንከሎ። ምስ አምላኽ ርክብ እንተ ዘይብልና ፍርሒ ጥርጣሬ ከምኡ ሻቕሎት መለለይና እዩ። ቀዳሞት ወለድና አዳምን ሔዋንን ኃጢአት ምስ ገበሩ ፈሪሖም ካብ እግዚአብሔር ክሃድሙ ፈቲናም አምላኽ ግን አብቲ ዘለውዎ መጺኡ አበሎኹም ኢሉ ረኺብዎም። ሎሚ ኣነን ንስኹምን አብቲ ፈሪሕና ኃጢአና ተሓቢእናሉ ዘሎና መጺኡ አበሎኹ/ኺ ይብለና አሎ።
2. ርእስ ምትእምማን እንተ ዘየለ። ሰብ ጎደሎ ፍጥራት እዩ ዝገደደ አብርእሱ ዘይተአማመን እንተ ኾነ ፍርሕን ዝገብሮ ዘይምፍላትን ቀንዲ ጸገሙ እየን። ሓዋርያት ድሕሪ ትንሣኤ ቅድሚ መንፈስ ቅዱስ ምቕባሎም እዚ እዩ ነሩ መለልይኦም። ኣነን ንስኹም አብ መንፈሳዊ ሕይወትና፣ አፍልጦ እምነትና ኮታስ ሕይወትና ተአማሚና ዲና ንመርሖ ዘሎና ወይስ ቡቕ ኢልና ከም እንስሳ ንነብር አሎና?

3. ካብ ዓቕምና ንላዕሊ ዝኾነ ነገር ክመጽእና እንከሎ። እዚ ባሕርያውን መልዕክተ ባህርያውን ክኸውን ይኽእል። ካብ ዓቕምና ንላዕሊ ሓንቲ ክንገፈና ከሎ መለልይና ፍርሒ እዩ። እዚ ወሪዱና ዘሎ ሓደ ካብቲ ብዙሕ እዩ። እምነት ገርና እንተ ለመና ጸለና እዩ ቀንዲ ፍታሕ።

ሓዋርያት ካብቲ ብዙሕ ጊዜ ዘፍርሑም እምሞ ዝጸልእዎ ዝነበሩ ኢየሱስ ክሓምም ክመውት እዩ ሓደ ካብኹም አሕሊፉ ክህበኒ እዩ። አብ ኢድ ሊቃነ ካህናትን ጸሓፍትን አሕሊፎም ክህበኒ እየም ምስ በሎም ብጣዕሚ ይሓርቁ ይፈርሑ ነሮም። ቅዱስ ጴጥሮስ ጡፍ በሎ እዚ አይውረድካ እናበለ ክንዲ ኹሎም ተዛሪብዎ። ምፍልላይ ፍርሒ ስክፍታ የውርደልካ እሞ አብኡ ዓቢ ተስፋ ዝነበረካ ብዝኾነ ምኽንያት ብፍላይ ብሞት ክፍለየካ እንከሎ ከቢድ እዩ። ኢየሱስ ግን አይትፍርሑ ንአኹም ዝሓሸ እዩ እንተ ኸድኩ ዝበለጸ ቦታ ስቓይ ሞት ዘይብሉ ከሰናድወልኩም እየ እናበለ ንዝሓሸ ክሓስብ ነጊርዎም። ሕይወት በዚ ክምራሕ እንከሎ መጻኢ ተስፋ አለዎ።

እምብአር ጾም ጂ አብ እንዛዝመሉ ዘሎና እዋን ፍሉይ አስተንትኖ አብ ሕማማት ኢየሱስ ክንገብር ከምኡ ነዚ ዝተጎዓዝናዮ ጉዕዞ ብኸመይ አብ ግላዊ ቅድስናና አውዲልናዮ ክንርኢ እዩ ናይ እዚ ሓጺር አስተንትኖና። እዋና ብፍሉይ ምኽንያታት ክንሳሕ ክንምለስ ዝዕድም ዘዘኻኸር እዩ። አምላኽ ብብዙሕ መገዲ ይዛረብ እዩ ሓንትስ ነቲ ዝብሎ ሰሚዕና ንኸአል እምበር። ሎሚ ብአይ ገሩ ንአኹም አሕዋት ክዛረብ ይደሊ አሎ ንስኹም ክትሰምዑ አነ ኸአ ድላየይ ዘይ ኮነ ቃል አምላኽ ክዛረብ ብጸሎት ክተሰንዩኒ እምሕጻን። እግዚአብሔር ይዛረብ አሎ ዝሰምዎ እንተ ረኸበ። ሳሙኤል ነብይ ድምጺ አምላኽ ምስ ሰምዐ ባርያኻ ይሰምዕ አሎ ተዛረብ ኢልዎ (1ሳሙ 3: 10)፤ ኢሳያስ አምላኽ ዝልአኸ ደልዩ “ንመን ክልእኽ መንክ ክልአኸና እዩ ኪብል ሰምዕኩ አነውን እኔኹ ልአኸኒ በልኩ” (ኢሳይ 6:8) እናበለ አምላኽ መልእኽቱ ዘብጽሑን ዝሰምዑን ከም ዝደሊ ይነግረና። ሰብ ሎሚ ዝሰምዎ በዚሕዎ አየናይ እዮ እቲ ሓቀኛ ድምጺ ዝጠፍኦ እዩ ዝመስል። ብዙሓት ካልእ ድምጽ ዝስሕብ ግን ሓቂ ዘይብሉ ሰሚዶም ንግጉይ መገዲ ዝተኸተሉ አለዎ። አሕዋተይ ድምጺ አምላኽ ብቤተ ክርስትያኑ አብ ልብናን ሕልናና እዩ ዝዛረብ። ሰብ ነነዌ አረምን እንከለዉ ድምጺ አምላ ብዮናስ ምስ ተነግሮም ሰሚዶም ተነሲሖም ምሕረት ከአ ረኺቦም። አነን ንስኹምን ሎሚ ተዛረብ ዘይኮነ ዘድልየና ንሰምዕ አሎና ንርኢ አሎና አባኻ ንምለስ ንደሊ አሎና ብሃልቲ ክንከውን እዩ ዝደልየና ዘሎ።

ሓደ ካብቲ ብፍሉይ ኢየሱስ ዘዘውትሮ ዝነበረ አገባብ ክሰብኽ ምስ ወዓለ፤ ምድሪ ምስ መሰየ አብ ብሕትው ቦታ ኸይዱ ምስ ሰማያዊ አብኡ ይዛረብ ይጽሊ ነሩ። ካብኡ ምስ ተመልሰ ዓበይቲ ነገራት ይገብር ነሩ። ንአብነት 12 ሓዋርያት ቅድሚ ምምራጹ ከምኡ ገሩ። ክልእኮም እንከሎ ከምኡ ይገብር ነሩ። ንነፍስወክፍና አብዚ ሰምን ሕማማት ክረኽበና ክልእከና ክሰምዓና ምቹእ ጊዜ እዩ። አብ ጽምዋ ክንርከብ አሎና። ብኻልእ ተዓብሊልና ከሎና እንተ ተዛረበና ክንሰምዎ አይኮናን ስለዚ መንፈሳዊ quarantine ውሸባ የድልየና አሎ። እዝንና ክሰምዕ ዓይንና ክርኢ ጽምዋ የድልዮ። ሽዑ ጎይታይ ተዛረብ ምሳኻ አሎኹ ክንብል ንኸእል።

ሕይወት ጉዕዞ እዩ፤ ሰባት ይውለዱ ይዓብዩ ይሞቱ፤ መዓልቲ ሓሊፉ መዓልቲ ክትክእ እንከሎ አብ ሕይወት ለውጢ እንተ ንጽቡቕ እንተ ንኸፋእ ይሓልፍ ስለዚ ሕይወት ጉዕዞ እዩ። ክርስትያናዊ ጉዓዞ ምስ አምላኽ ክንጉዓዝ ስለ ዝነግረና ፍሉይ እዩ። እዚ ጉዕዞ አብ ዘለዓለማዊ ሕይወት ዝወስድ ስለ ዝኾነ ፍሉይ ትርጉም አልኦ። ንሕና ፀሓይ በሪቓ እትዓርበና ጥራሕ አይኮናን፤ አምላኽ ጊዜ ዝህበና ብዝያዳ አብኡ ክንቀርብ ቃሉ ክንሰምዕ እሞ ናቱ ክንከውን እዩ።

ሰብ ጉዕዞ ሕይወቱ ብጽቡቕ ወይ ብኸፋኝ ክጉዕዞ ይክኣል። ጽቡቕ እንብሎ ንቃል ኣምላኽ ሰሚዑ ሕግን ትእዛዝን ኣኸቢሩ ዝጉዕዞ እንክኸውን እቲ ካልኣይ ከኣ ንሕግን ቃልን ኣምላኽ ንጸጋም ሓዲጉ ንሱ ብዝጥዕሞ ክመርሕ እንከሎ እዩ። እቲ ምርጫ ናይ ሰብ እዩ።

ሓደ ካብቲ ከቢድ ኣብ ሕይወትና ኣብ ርእሰና ክንኣቱ እሞ ድኽመትና ገጋና ክፍኣትና ሓሶትና ጥልመትና ክንቅበል ፍቓደኛታት ኣይንኸውንን ኢና። ኣብ ኃጢአት ኣብ ቂምታ ኣብ ጽልኢ፣ እንከሎና ኣምሰሎታት ንኸውን ዝርእየና ዝሰምዓና ሓቂ መሲልዎም ተዓዊቱ ተዓዊታ ይብሉና ጸሎት ንገብር ንመስል ቤተ ክርስቲያን እውን ኩሉ ነማልእ ዝጎደለ የለን ብውሽጥና ግና ካልእ ክንኸውን ንኸእል ኢና ስለዚ ኣሕዋት ሎሚ ተኣምኖ ርእሰና ገርና ንኹሉ ድኽምና ኃጢአትና ርኢና ኣብ ንስሓን ዕርቅን ንእቶ እዚ ኸኣ እዩ ናይ እዚ ሰምን ዕዮና።

ጳጳስ ፱ ንኣምላኽ ክንመርጽ ዝተዋህበና ፍሉይ ጊዜ እዩ። ኣብዚ ንኣምላኽ ክንረኽቦ ክንሰምዖ እሞ ብኃጢአትና ተነሲሕና ኣብ መዓልቲ ትንሣኤ ከምብሓዲስ ምእንቲ ክንትንሥእ እዩ። ነዚ ክነገብር ክንኣልፎ ዘሎና ስቓይ ተጋድሎ ጸሎትን ሰናይ ተግባርን ኣሎና። ሓደ ካብቲ ክንጥንቀቕሉ ዘሎና ጉዳይ ጸምና ንስለ ጸም ከይከውን እዩ። እሞ ኣብዚ ናይ ሎሚ ዘበን ጸም ብግለይ፣ ምስ ስድራይ፣ ምስ ቍምስናይ እንታይ ለውጢ ገረ? ብፍላይ ኣብ ውሽጥና ኣቲና ነቲ ንሕናን ኣምላኽን ጥራሕ እንፈልጦ ኃጢአት ኣለሊና ተነሲሕና ክንምለስ ኣሎና። ሎሚ ንርእሱ ርእዩ ዘይክኣለ ኣብ ሕልንኡ ክሓትት ዘይክኣለ ጌና ጉዕዞ ጸሙ ትርጉም ኣየልበሶን ኣሎ ማለት እዩ። ኣብ ቅርሕንትን ቅምታን፣ ኣብ ዓቢ ውድቀት ኃጢአት፣ ምስ ከማና ሰብን ምስ ኣምላኽ ተፈሊና እንከሎና ጸምና ከይዛዝም ዓቢ ምስትውዓል የድልየና። ሓደ ካብቲ ቀንዲ ክነጽሕ ክንዕረፈኛ ዝሕግዘና ኣብ መንበረ ኑዛዜ ቀሪብና ብእከየ ብእከይ ኢልና ኃጢአትና ተኣምኖ ክንሳሕ ኣሎና። ነዚ ኸገብር ዘይክኣለ ጌና ኣብ ጸልማት ስለ ዘሎ ኣምላኽ ምስኡ የለን።

ኣብዚ ብዛዕባ ኑዛዜ ወይ ንስሓ ክጠቕስ ደስ ይብለኒ። ሎሚ እዋን ሰብ ኑዛዜ ገዲፍዎ እንታይ ገደሰኒ ኣብ ካህን ዝናዘዝ፣ ኣብ ኣምላኽ ጥራሕ ዘይናዘዝ ዝብል ርድኢትን ትምህርትን ዓብሊሉ ብዙሓት ካብዚ ቅዱስ ምስጢር ርሒቆም ይነብሩ። ገለ ኸኣ ኣብዚ ካህን ኣይናዘዝን ካባይ ዝኸፍእ ኃጢአት ኣብ ዘለዎ እንታ ገደሰኒ ኢሎም ዘይናዘዙ ኣለው። ገለ ኸኣ ኃጢአትን ዘይ ኃጢአትን ፈልዮም ስለ ዘይክእሉ ሱቕ ኢሎም ይነብሩ። ብሓቂ ዘሕዝን እዩ ኩነታትና። እሞ እንታይ ንግበር ምሕረትን ጸጋን ንደሊ እንተ ኾና ኣብ መንበረ ኑዛዜ ተምበርኪኽና ብእከየ ወበ ዓቢ እከየ ክንብል ኣሎና። ምስ ኃጢአት ከሎና ምሕረት ኣምላኽ ክወርደና ኣይክእልን እዩ። ሎሚ እዋኑ እዩ ንነሳሕ።

እምብኣር ኣብ ሰምን ሕማማት ንኣቱ ኣሎና ኣብቲ ኢየሱስ ክርስቶስ ምእንቲ ነፍሲ ወከፍና ኢሉ ዝተሳቐዩ ዝሞቶን ዝሓመሞን ዘኪርና ፍሉይ ርድኢትን ፍቕርን ክሓድረና። ኣምላኽ ፍቕሩ ብሞት ሓደ ወዱ ኸገልጸልና ደልዩ፣ ፍቕሪ ኣምላኽ ኢና እነስተንትን ዘሎና። ሎሚ እምብኣር ጸም ኣብ እንዛዝመሉ እዋን ብኹሉ ተሓዲስና ተለዊጥና ምስ ኣምላኽን ሰብን ፍጹም ዕርቂ ገርና ክርስቶስ ተንሥኣ እሙታን ክንብል እንከሎና ነፍሲ ወከፍና ካብ ዘዘሎናዮ ብመንፈስ ክንትንሥእ ምቹእ ባይታ እንጣጥሓሉ እዩ።

ሰብ ክልውጥ ክሕደስ ምስ ኣምላኽ ክዕረፈኛ ኣብ ውሽጡ ኣትዩ ክኸእል ኣለዎ። እዚኣ ንብዙሓት ትጽግመና እያ። ብላዕሊ ላዕሊ ኢና ጽቡቓት መገዲ ኣምላኽ ዝሓዙ እንመስል፣ መብዝሕትና ከምቲ ኢሳያስ ነብይ ዝብሎ “እዚ ሕዝቢ እዚ ብኣፋ የምልኸኒ ብኸናፍሩ የኸብረኒ፣ ልቡ ግና ኸባይ ርሒቕ እዩ፣ ንኣይ ከኣ ብቲ ዝተማህርዎ ባህሊ ሰብ ገይሮም እዮም ዜኸብሩኒ ዘለው” (ኢሳ 29: 13) ዝብሎ እዩ ሕይወትና። ካብዚ ክንወጽእ ነዚ ጸም ብሓቂ ኣብ ኣምላኽ ክንምለስ ዝሕግዘን

ክኸውን ይግባል። አምላክ ብኢሳያስ ነብይ ገሩ ንሱ ዝደልዮ ጸም ከመይ ዝበለ ከምዝኾነ ክነግር እንከሎ “እቲ ኣነ ዝፈትዎ ጸምሲ እዚ ዝስዕብ እዩ፤ ንማእሰር እከይ ምፍታሕ፤ ነርዑት ባርነት ምዝላቕ ንጥቕዓት ምውጻእ ሓራ፤ አርዑት ባርነት ዘበለ ኩሉ ምስባር፤ እንጌራኹም ንጥመይ ምምቃል፤ ነቶም ዝተሰዱ ድኻታት ኣብ ቤትኩም ምቕባል፤ ዕሩቕ እንተ ርኣኹም ምኽዳን፤ ንዘመድኩም ካብ ምሕጋዝ ዘይምገባእ” (ኢሳ 58:6-7)። ነዚ ኣብ ሕልገኡ አስፊሩ ዝጸመ እዩ ናይ ብሓቂ ጸይመ ክብል ዝኽእል።

አስተንትኖና ምስጢር ጉዕዞ ሕማማትን ስቓያትን ክርስቶስ ኣብ ሕይወት ነፍሲ ወከፍና ዘምጽኦ ጸጋን በረኸትን ክነስተንትን እዩ። ብርግጽ ሕማማትን ስቓያትን ክርስቶስ ክንግንዘብ ብዙሕ እንሓቶ ሕቶ ኣሎ ገለ ካብኡ፤ ሕማማት ክርስቶስ እንትይ እዩ? ስለምንታይ ኢየሱስ ተሳቑዩ? ንሕናውን ንሳቕ ኢና ስለምንታይ? ስቓይ/ሕማም ስለምንታይ? ክርስቶስ ከድሕነና ስለምንታይ ክሳቕ ኣድለየ? ኣነ ብምስቓይዩ ኣምላክ እንታይ መኽሰብ ይረክብ? ብዙሓት ኣመንቲ ንኣምላክ እንሓቶ እሞ ብርቱዕ ሕቶና እዚ እዩ። ስቓይ ኣብ ውሽጥና ወይ እውን ኣብ ግዙፍ ኣካላትና ኣብ ርእስናን ኣብቶም እነፍቅሮም ዝስምዓና ቃንዛ እዩ፤ ስለዚ መንፈሳዊ ስቓይ ወይ ኣካላዊ/ግዙፍ ስቓይ ኢልና ክንገልጸ ንኽእል። ሰባት ባህርያዊ ዕንወት ክገጥሞም እንከሎ እነልዕሎ ሕቶ እዩ ንኣብነት ውግእ፤ ምንድኹንታዩ ምድሪ፤ ምዕልቕላቕ ክገጥም እንከሎ። ወይ እውን ኣብ ልዕሊ ንጹሓት ብጨቆንቲ ገዛእቲ ዝወርድ ግፍዕን ቅትለትን ከምኡ ኣሸበርቲ ኣኸረርቲ ዝገብርዎ ዘለዉ ናይ እዋና መርገም እዩ።

ነዚ ኹሉ ግፍዕታት ክንርኢ ከሎና ብመንጽር እቲ ክርስቶስ ዝረኸቦ ክንርእዮ ከሎና መልሲ ንረኽብሉ። እምነትና ናይ ኩሉ ስቓያትን ውርደትን ግፍዕን መልሲ መስቀል እዩ ይብለና። ስለምንታይ ሰብ ይሳቕ ይዋርድ ይግፋዕ ንዝብል መልሱ ኣብቲ እግዚአብሔር ኣብ ንሓደ ወዱ ከድሕን ኢሉ ብምልኣኹ ዘርእዮ ንረኽቦ። ኢየሱስ መግለጺ ናይ እዚ ፍቕሪ እዩ።

ስለምንታይ ስቓይ/ሕማም ንዝብል ትርጉሙ ኣብ ሕማማት ኢየሱስ ክርስቶስ ኢና እንረኽቦ። ኣብ መስቀል ኢየሱስ ንስቓያት ሰብ ጥራሕ ኣይኮነን ተቐቢሉ ንስቓይ መድኃኒ ገርዎ። ኢሳያስ ዝብሎ “ብሓቂ ንሱ ንሕማምና ዶሮ ንስቓይና ኸእ ኣብ ነፍሱ ጸዓና፤ ንሕና ግና ብእግዚአብሔር ከም ዝተወቕዐን ከም ዝተቐዘፈን ከም ዝተዋረደን ጌርና ቕጽርናዮ” (ኢሳያ 53:4) እናበለ ነቲ ክርስቶስ ዝረኸቦ ስቓይ ብርድኢት ኣምላክን ሰብን ከመይ ከምዝርኣ ይገልጻልና። ንሱ ንክፋእ ብጽቡቕ ስዒርዎ። ኣብ መስቀል ብምስቓይ ካብ ኃጢአትን ሞትን ከም እንድሕን ገሩና። ብገዛእ ፍቓዱ ንጹሕ እንከሎ ክርስቶስ ብምስቓይ መልሲ ትርጉም ስቓይ ነጊሩና።

ኢየሱስ ንስቓይ ሓዲስ ርድኢትን ትርጉምን ክህቦ ንርኢ እዚ ኸእ ትርጉም ፍቕሪ፤ ናይ ድሕነት ፍቕሪ ከም ዝኾነ ገሊጹልና። ወዲ ኣምላክ ንኃጢአት ንክፍኣት ንኃጢአትን ሞትን ብፍቕሪ ኣብቲ መሰረታዊ ሱሩ ወቕዖ። “ንኃጢአት ክሳብ ሞት ብምእዛዙ ስዒርዎ፤ ንሞት ከኣ ብፍቕሪ ስዒርዎ”። ኢየሱስ ብሕማማቱ ንኹሉ ሕማማት ደቂ ሰብ ንርእሱ ወሲድዎ። ኣብ ጽቡቕ ከኣ ለዊጥዎ። ፍቕሩ ንሕማማ ንስቓይ ለዊጥዎ በዚ ኸእ እዚ ዘስካሕክሕ ሓቂ ምስ ክፋእ ዝተሓሓዘ ዝነበረ ምንጪ ናይ ጽቡቕ ገርዎ። ስለዚ ሕማማ ስቓይ ናይ ምድኃን ሓይሊ ኮይኑ። በዚ ምኽንያት ኢና ንሕና ክርስቶስን ንስቓይ ዘይጠቅም ገርና እንሓስቦ ዝነበርና ትርጉምን ዓላማን ክንረኽብሉ ዝኽእልና።

ኣብ መልእክቲ እቶም ዓቢይን ቅዱስን ር.ሊ.ጳ ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ይ ክርስትያናዊ ትርጉም ስቓይ ክገልጹ እንከለዉ ከምዚ ይብሉ፡ “ናይ ወዲ ሰብ ስቓይ ኣብ ስቓይን/ሕማማትን ክርስቶስ ኣብ ዝልዓለ ደረጃ በጺሑ። በዚ ኸእ ኣብ ሓዲስ ርድኢትን ሓዲስ ስርዓትን ኣትዩ። ምስ ፍቕሪ

ውህደት ፈጠሩ. . . . ፍቅር እታ ጽቡቅ እትፈጥር ብስቃይ ካብቲ ዘለዎ አውጺኡ ከምቲ ናይ ኢየሱስ ክርስቶስ ካብ መስቀል ዝመጽእ ከምኡ ጽቡቅ ነገር ካብኡ ይመጽእ። መስቀል ክርስቶስ ምንጪ ካብኡ ናይ ማይ ሕይወት ዝፈሶ ኮይኑ።”

ኢየሱስ ካብ ኃጢአትን ሞትን ጥራሕ አይኮነን አድሒኑና ንስቃይ እውን አድሒንዎ። መጋበሪ ድሕነት ገርዎ። ምንጭን ትርጉምን ናይ ሓደ ጽቡቅ ነገር ገርዎ። ቅ. ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ ከም ዝብልዎ “ክርስቶስ ንሰብአዊ ስቃይ አብ ደረጃ ድሕነት ክብ አቢልዎ። ነፍሲ ወከፍ ሰብ አብ ስቃይ ምስቲ ናይ ኢየሱስ ስቃይ ተኻፋላይ ክኸውን ይኽእል” ይብሉ። አብዚ አብቲ ቀንዲ ሕቶ ስቃይ ንአቱ። ከመይ ኢልና ኢና ንስቃይ እንገጥምን ትርጉም ክንረኽበሉ እንኽእልን ወላ ብአኡ አቢልና ጽቡቅ ክንገብር እንኽእል።

ቅ. ጳውሎስ አብ መልእኽትታቱ ብዙሕ ጊዜ ብዛዕባ ከመይ ኢልና አብ ስቃይት ኢየሱስ ከም እንሳተፍ ይዛረብ። ወላ አብ ስቃይት ክርስቶስ ምስታፍ ወይ ምክፋል ሓጎስ እዩ ይብል። እቲ ሓቂ ክርስቶስ ንስቃይቱ ከፊቱልና። አብ ሕማማቱ አብ ስቃይቱ ክንሳተፍ ዓዲሙና። እዚ ንስቃይትና ትርጉም ይህቦ። ስቃይ ዝበርትዐ ይበርትዐ ዘጸገመ የጽገም ትርጉም ዘይብሉ ወይ እውን ጥቕሚ ዘይብሉ አይኮነን። ቅ. ጳውሎስ ናብ መልእኽቱ ናብ ሰብ ቆላስያስ ብዘገርም መገዲ ከምዚ እናበለ ይገልጻ “ሕጂ ኸአ ምእንታኹም ብምስቃይ እሕጎስ አሎኹ። ምእንቲ እታ ሰብነቱ ዝኾነት ቤተ ክርስቲያን ከአ ነቲ ኻብ ስቃይ ክርስቶስ ዝተረፈ ብሥጋይ እምልእ አሎኹ” (ቆላ 1:24)። አብ ቀደም እዋን ትርጉም ዘይነበሮ ምኽንያት ተስፋ ቁርጻትን ዝነበረ ማለት ስቃይን ቃንዛን ሕጂ ትርጉም ሂቡ አብ ተስፋ ከም እንአቱ ይገብረና። ካብ ሕጂ ንድሓር አብ ስቃይ ሕማም ጽቡቅ ካብኡ ዝወጽእ አሎ። ናይ ፍቅር ሓይሊ። ምስ ኢየሱስ ክንሓብር እንከሎና ስቃይና መጋበሪ ድሕነት ይከውን። ንስቃይትና አብኡ ክነዕርጎም ንኽእል። ከም ትምህርቲ ቅ. ጳውሎስ ብስቃይትና ነቲ ካብ ስቃይ ክርስቶስ ዝተረፈ ንምልኡ።

እንታይ አሎ ካብ ስቃይት ክርስቶስ ክተርፍ ዝኽእል ኢልና ክንሓትት ንኽእል ኢና። መልሱ ዝተርፍ ዘሎ ተራ ናተይን ናታትኩምን እዩ። ናይ ነፍስወከፍና ተሳትፎ አብ ድሕነት ነፍስና ዓቢ ተራ አለዎ። ከምቲ ቅ. ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ይ ዝብልዎ “እቲ ብክርስቶስ ዝተበጽሐ ድሕነት ኩሉ ጊዜ ንኹሉ ፍቅር አብ ሰብአዊ ስቃይት ዝተገለጸ ክፋት እዩ። አብ ፍቅር መሰረት ገርና ድሕነት ክንርእዮ እንከሎና ብርግጽ ንኹሉ ጊዜ ተፈጺሙ እዩ። ክርስቶስ ናይ ድሕነት ስራሕ ፈጺምዎ እዩ። ግን አብ ዕጽው አየብጽሖን። በዚ ምኽንያት እቲ ናይ ድሕነት ስቃይ ብእኡ ናይ ዓለም ድሕነት ዝተፈጸመ ክርስቶስ ንገዛእ ርእሱ ካብ መጀመርያ ንኹሉ ስቃይት ሰብ ክፋት ገርዎ ቀጺሉ ኸአ ይገብሮ።

አብቲ ተሪፉ እንብሎ ዘሎና ክንሓስብ እንከሎና ምናልባት ንእሽቶይ ነገር እዩ ተሪፉ ዘሎ ዝብል ርድኢት ክነሕድር ንኽእል ኢና። እዚ ኸአ ምስቲ ናይ ክርስቶስ ክንነጻጽሮ እንከሎና እዩ። ከምቲ ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ይ ዝብልዎ “ዝበለጸ ክፍሊ ናይ እቲ መወዳእታ ዘይብሉ ናይ ዓለም ድሕነት” ይብልዎ። እቲ እንገብሮ ወላ እኳ ምስቲ ናይ ኢየሱስ ተራእዩ ንእሽቶይ ይኹን ምስቲ ናይ ክርስቶስ ክትሕወስ እንከላ ትርጉም አልኡ። ፍርያም ክትከውን ትክእል እያ። ዓለም አብ ምድሓን ምስ ክርስቶስ ክንካፈል እንኽእል ኢና።

አብዚ እዋን አብ ስቃይት ኢየሱስ ክንካፈል ምቹእ ኩነታት አብ ቅድመና ንርኢ አሎና እሞ ከመይ ገርና ኢና አብ ስቃይት ካልኦት ክንካፈል እንኽእል፡

- 1. **ምስኡም ብምጃን።** ስብ ክሳብ ክሓዝን ክጉሂ እንከሎ ምስኡ ደው ክንብል እንከሎና ፍቕርና አኽብሮትና ንገልጽ። ተኻፈልቲ ስቃይም ንኸውን። ሓደ ካብቲ ብርቱዕ ጽልኢ

ዘምጽእ ብፍላይ ኣብ ኣዝማድን ኣዕሩኽትን ኣብ ጊዜ ስቓይ ወይ ሓዘን ጓሂ ምስኡም ደው እንተ ዘይበልና እዩ።

2. **እጃምና እንተ ኣበርከትና።** ክንገብር ዝግብኣና ክነበርክት እዚ ገንዘባውን ሞራላውን ሓገዝ የጠቓልል። ኣብ ስቓይ ዝርከብ ሰብ ሓገዝ የድልዮ እዩ፤ ኣጆኻ ኣብ ጎንኻ ኣሎኹ ግዚኣይ፤ ገንዘባይ፤ እህበካሎኹ ምባል የድሊ።
3. **ንጠንቂ ስቓይ ክንፍውስ እንከሎና።** ነቲ ስቓይ ዘምጽእ ዘሎ ጉዳይ ብዝክኣለና ክንዕርዮ ክንቅይር እንተ ኸኣልና ዓቢ ሓገዝ እዩ። ንዝሳቐ ንስቓይቱ ደጋጊምካ ምዝራብ ወይ መሽኪን እናበላካ ምዝራብ ኣየጸናንዎን እዩ ስለዚ ጠንቂ ስቓይ ኣለሊና ደው ዝብለሉ መንገዲ ክንምህዝ ዝበለጸ እዩ።
4. **ብጸሎት ክንዝክር ኣሎና።** ኣብ ጸሎተይ ኣሎኹ/ኺ ክንብል እንከሎና ዝዓበየ እምነታዊ ምጽንፍዕ ንልግሰሉ ኣሎና ማለት እዩ። ብእምነትና ጸሎት ዝዓበየ መሳርያ ሰላምን ቅሳነትን እዩ በዚ ኢና ኣብ ጊዜ ስቓይን ሕግምን ብርቱዕ ጸሎት ክንገብር ዘሎና። ንኣምላኽ ቀይረልና ኢልና ብጸሎት ንልምና።

ስቓይና ክፍሊ ናይ ክርስቶስ ስራሕ ዝዓበየ ስራሕ ከምኡ ተገሩ ዘይፈልጥ ናይ ድሕነት ስራሕ ከኸውን ይኸእል እዩ። እዚ ዝኸውን እምነት ክህልወና እንከሎ እዩ። ብእምነት ስቓይትና ኣብ ኣምላኽ ነወፊ፡ ንሱ ኸኣ ብምስጢራውን ሓያል መገድን ኣብ ምድሓን ዓለም ብሓይሊ ፍቕር፡ እታ ኩልንትናዊ ሕይወት ኣምላኽ ዝኾነት ፍቕሪ ከም ዝሳተፍ ይገብር። ስለዚ ኣብ እምነት ክንሳቐ እንከሎና ውሽጣዊ ሓጎስ ካብ ፍቕሪ ዝመጽእ ክንገልጽ ንኸእል፡ ስቓይናን ቃንዛናን ምስ ኢየሱስ ክነቕርቦ እንከሎና ብዝያዳ ኸኣ ንድሕነት ዓለም ወላ እውን ምእንቲ ፍሉይ ሰብ ኢልና ክነቕርቦ እንከሎና ዓቢ ሓጎስ ክፈጥረልና ይኸእል።

ኣስተንትኖና ምልኡ ወይ ትርጉም ዘልኦ ክኸውን ምእንቲ ትንሣኤ ክርስቶስ እንተ ኾነ ጥራሕ እዩ። ቅ. ጳውሎስ ከምዝብሎ “ክርስቶስ ዘይተንሥኦ እንተ ኾይኑ ድማ ስብከትና ኸንቱ እዩ፡ እምነትኩምውን ከንቱ እዩ.....ኣብ ክርስቶስ ዘላትና ተስፋ ኣብዛ ሕይወት እዚኦ ጥራይ እንተ ደኣ ኾይና ካብ ኩሉ ሰብ እነደንግጽ ምኾና ኔርና” (1ቆሮ 15:14,19)። መስቀል መጨረሻታና እንተ ዝኸውን ኣብቲ ዝጀመርናሉ ምሃሎና። ስቓይ ትርጉም ዘይብሉ ምኾነ ንሕና እውን እነደንግጽ ምኾና። ምስጢር ድሕነት ኣብ ስቓይ ዝተመስረተ ኣብ ስቓይ ኣይውድእን እዩ። ኣብ መጨረሻ ፍቕሪ እያ እትዕወት። ናይ መስቀል ፍቕሪ ዓወት እዩ።

ኢየሱስ ብትንሣኤኡ ናይ ስቓይ ዕዉት ሓይሊ ገሊጹልና። እቲ ኣብ ኣእዳውን ኣእጋሩን ጎኑን ዝነበረ ምልክት ሽንካር ዋጋ ዘይብሉ ምልክት ስቓይ ኣይኮነን። ቅ. ጳውሎስ ምእንቲ ክርስቶስ ምስቓዩ ኣይ ምተሓጎሰን ነሩ ትንሣኤ ዘየለ እንተ ዝኸውን። ንሕና እውን ምስ ስቓይት ክርስቶስ ብምሕባርና ዝርከብ ሰላም ኣይመስታማቕርናዮን እቶም ስቓይት ብዓወት ኣብ ትንሣኤ ዘይግለጹ እንተ ኾኑ። ሓቦን ጽንዓትን ኣብ ስቓይ ዝክኣሉ ብምኽንያት ትንሣኤ እዩ።

ኣብ መጨረሻ ክንፈልጦ ዘሎና ከም ክርስቶስን እንህቦ መልሲ ስነ ሓሳባዊ መልሲ ጥራሕ ኣይ ኮነን ነቲ ብርቱዕ ሕቶ ስለምንታይ እግዚኣብሔር ስቓይ የፍቅድ ንዝብል። መልስና ሓቅን ጭቡጥን እዩ። መልስና ኣካል እዩ ንሱ ኸኣ ኢየሱስ ክርስቶስን መስቀሉን ትንሣኤኡን እዩ። ምኽንያቱ ብዛዕባ ስቓይ ከም መጻዕዕታ ጸዕዕታ ክንዛረብ ንኸእል። ቅ. ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ይ ኣብ ዝጸሓፍዎ “ክርስቶስ ንስቓይት ዘይጭብጥ ብሓሳብ ጥራሕ ዝግለጽ ገሩ ኣይገለጸን ልዕሊ ዝኾነ ነገር ከምዚ ይብል፡ “ስዓቡኒ ተኸተሉኒ” ብስቓይትካ/ኪ እጃምካ/ኪ ኣብዚ ንዓለም ናይ ምድሓን

ስራሕ ውሰድ ግበር፣ ድሕነት ብስቃይ ብመስቀለይ ዝተበጸሐ። በብቕሩብ ነፍስ ወከፍ መስቀል ምስ ወሰደ ብመንፈሳውነት ምስ መስቀል ክርስቶስ ምስ አወሃሃደ ናይ ድሕነት ትርጉም ስቓይ ኣብ ቅድሚኡ ይግለጽ። ነዚ ትርጉም ብናይ ባዕሉ ሰብአዊ ተበግሶ ክበጽሖ ኣይክእልን እዩ። ምስ ናይ ክርስቶስ ስቓይ እንተ ዘይአወሃሂድዎ። ማዕረ ማዕሪኡ ካብቲ ናይ ክርስቶስ ደረጃ ድሕነታዊ ትርጉም ስቓይ ናብ ሰብአዊ ደረጃ ይወርድ እሞ ናይ ግለሰብ መልሲ ይኸውን። ድሕሪ እዚ እዩ ሰብ ስቓይቱ ውሽጣዊ ሰላምን መንፈሳዊ ሓጎስን ዝረክብ።

ሎሚ ኢየሱስ ክርስቶስ መድኃኒና ብዝተፈላለየ መገዲ ኣብ መንጎና ኣሎ። ልዕሊ ኹሉ ኣብ ቅዱስ ቍርባን ብመልክዕ ማንም ጎብስቲ ንርእሱ ኣትሒቱ ምሳና ኣሎ። ከምቲ ቅዱስ ጳውሊስ ዝብሎ ብዘይካ ኃጢአት ብኹሉ ንኣና መሰለ። ነዚ ካብ ፍቕሪ ተላዒሉ ንኣና ዝመሰለ ኣምላኽ ንሕና እውን ንኣኡ ክንመስል ሎሚ እዋኑ እዩ። ንመን እመስል ኣሎኹ ኢልና ንርእስና ንርኣ። ሰባት ኣባይ እንታይ መልክዕ ይርእዩ። ግብረይ ሓሳባይ ጠባባይ ንመን ይምስክር ኢልና ምስ ነፍስና ዘተ ክንኣቱ እዋኑ እዩ።

ሕማማት ስቕለት ክርስቶስ ምዝካር ማለት ፍቕሪ ኣምላኽን ዋጋ ድሕነትናን ምዝካር እዩ። ደም በግዕ ወይ ጠል ዘይኮነ ደም ክርስቶስ እዩ ፈሲሱ ምእንታይ ስለዚ ኣነ ሎሚ ንስምዒተይ ንክፍኣተይ ተአሚነ ኣብ ቅድሚኡ ሓዲስ ፍጥረት ክኸውን ኣሎኒ ንበል። ምሉእ ንስሓ ገርና ብዓልና ነብዕል።

ንኹሉ ስቓይና ብሕማሙ ፈዊሱ ብሰላም ኣብ ብርሃነ ትንሣኤኡ የብጽሓና።

ብሩኽ ብዓለ ትንሣኤ።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ